

skal tolkes, og hvad den skal bruges til, betragter vi som et færøsk anliggende. Man kan godt citere udvalgte afsnit i koalitionsaftalen, og der blev citeret, at der påbegyndes forhandlinger med den danske regering i samlingen osv., men det er aftalen med den færøske regerings leder, at initiativ tages på Færøerne. Derfor er der ikke nogen grund til, at den danske regering begynder at gøre sig overvejelser om et afsnit i et regeringsgrundlag fra Færøerne.

Jeg kunne så for at nuancere hr. Peter Skaarups vinkel nævne, at Færøernes Lagting i punkt 2 på næste side: »... vedtager i den kommende tingssamling«. Jeg er ikke bekendt med, om de har vedtaget det. Det tror jeg faktisk ikke de har, men det kan de bedst selv svare på.

De har dette regeringsgrundlag, og den danske regering har sit regeringsgrundlag. Sådan noget skal normalt agendes i parlamenter, før man officielt kan agere.

Ulla Tørnæs (V):

For Venstre har rigsfællesskabet gennem tiderne været noget håndgribeligt og betydningsfuldt, både for Danmark og for Færøerne og for Grønland. Derfor har vi gennem årene haft nære politiske bånd til ligesindede partier der.

Vore tætte bånd til og vort nære samarbejde med Sambandspartiet på Færøerne og Attassut i Grønland har for Venstre noget med værdifulde historiske og kulturelle rødder at gøre, historiske og kulturelle rødder, der tæller langt mere end nuets flygtige interesser.

Vore tætte politiske bånd til Færøerne og Grønland indebærer, at Venstre aldrig har været i tvivl om rigsfællesskabets værdifulde elementer. Gennem vort tætte samarbejde med det færøske og grønlandske folk har vi fået indsigt i og forståelse for de kulturelle og historiske forhold, der gør sig gældende i Nordatlanten. Ikke mindst de meget barske klimatiske levevilkår, der er en del af færingernes og grønlandernes hverdag, har vi stor forståelse for. Det er da også netop de barske klimatiske forhold, der gør Færøerne og Grønland til noget helt specielt.

Men rigsfællesskabet mellem Danmark, Færøerne og Grønland er ikke noget, der en gang for alle er fastlagt og dermed uforanderligt. Det er ikke en given ting, som ikke kan ændres. Nej, det er en levende proces.

Rigsfællesskabet bygger på gensidig accept og gensidig respekt, og det er vigtigt, at denne løbende udvikling af rigsfællesskabet netop

sker i gensidig dialog og ikke som et led i et snusket taktisk indenrigspolitisk spil, der bestemt ikke fremmer den folkelige forståelse for rigsfællesskabet.

Det er klart, at hvis et flertal på Færøerne eller i Grønland virkelig ønsker løsrivelse, skal de have det. I den sammenhæng respekterer Venstre fuldt ud den grad af selvstændighed, det færøske og grønlandske folk måtte ønske. Jeg deler således fuldt ud statsministerens vurdering af rækkefølgen for en eventuel debat om øget selvstændighed. Det ville være fuldstændig utidigt, at regeringen skulle udarbejde en hvidbog på nuværende tidspunkt, og derfor kan Venstre ikke stemme for det forslag til vedtagelse, som Dansk Folkeparti har fremsat.

For mange danskere er Danmarks interesse i rigsfællesskabet måske ikke særlig håndgribelig, ej heller særlig forståelig, især ikke efter ophøret af den kolde krig, hvor de nordatlantiske kort ofte blev spillet af Danmark. Når vi blev bebrejdet vore beskedne bidrag til det fælles nordatlantiske forsvar, kunne vi behændigt henvise til, at ud over de direkte forsvarsudgifter afholdt i Danmark, afholdt Danmark også store udgifter for at sikre den politiske og strategiske balance i det livsvigtige nordatlantiske område, og så fik vi ofte tilgivelse for vore undladelsessynder på andre felter.

Vi er i rigsfællesskabet bundet af historie og pligt. Det kan nu engang ikke være sådan, at man skiller sig af med et familiemedlem, bare fordi man synes, det bliver for dyrt og besværligt. Derfor skal vi også tage rigsfællesskabet alvorligt. Rigsfællesskabet bør udvikle sig løbende, for som sagt er rigsfællesskabet ikke en statisk enhed, men et fællesskab, der bør udvikles gennem selv- og hjemmestyreaftalerne.

Et godt eksempel på dette er den udvikling, der fandt sted midt i 1980'erne. Den danske grundlov og selv- og hjemmestyreløvene siger klart, at udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og forsvarspolitik er et rigsanliggende. Men denne stilling er naturligvis ikke noget fastlåst, og det har vi da også set i de senere år. Mens hr. Uffe Ellemann-Jensen var udenrigsminister blev Grønland og Færøerne således inddraget stadig mere i sager, der vedrørte dem selv. Det var dels i pagt med den almindelige demokratiske udvikling, dels var det den bedste måde, hvorpå vi kunne undgå unødige konflikter inden for rigsfællesskabet.